

Interpellationssvar till Hanna Thorell (MP) angående "Varför har bräddningar i Hemmesta träsk gjorts och hur kan kommunen undvika framtida bräddningar?"

Tack Hanna för din interpellation. Frågan om bräddningar är alltid aktuell och är något vi aktivt arbetar för att minimera. De frågor du ställt är mycket omfattande och jag ska därför försöka redogöra för svaren. Vill du sedan läsa mer än detta så hänvisar jag till ärendet om bräddningar 2017 som finns på Tekniska Nämnden 19/4-18. Där finns utredningar, statistik och redovisningar av bräddningar 2017 och 2018.

Kommunen har 92 pumpstationer i drift. Pumpstationerna kontrolleras och underhålls kontinuerligt för att undvika driftstörningar och eventuella bräddningar. Pumpstationerna är dimensionerade för att klara avloppsflödet från samtliga anslutna fastigheter, dock kan flödet öka kraftigt vid större regn eftersom det förekommer inläckage av ofrivilligt (tillskottsvatten) vatten. Inläckaget innebär att annat vatten (oftast regn eller smältvatten) tar sig in i avloppssystemet på grund av otäta ledningar, felkopplade fastigheter (som kopplat på sitt dagvatten på spillvattenledningen) eller annat inläckage. Vid dessa tillfällen blir belastningen för hög för vissa pumpstationer varpå de bräddar tillfälligt. Under 2017 registrerades vid fyra tillfällen (31/8, 4/9, 8/10 och 25/10) mycket höga flöden på grund av stora regnmängder, vilket medförde bräddning från 13 pumpstationer. Notera att det bräddade avloppet vid dessa tillfällen blir utspätt med en stor mängd regnvatten. Sammanlagd bräddad volym under 2017 var 7557 m³.

Vid höga flöden förekommer det att avloppssystem bräddar. Detta är inte begränsat till Värmdö kommun utan förekommer i hela landet. För mer information se gärna svenskt vattens rapport i bilaga 5 i Tekniska Nämndens ärende 19/4-2018.

Vi har under 2017 intensifierat arbetet med att spåra och förhindra inläckage från felkopplade fastigheter (dagvattenledning har kopplats ihop med spillvattenledning). Bland annat har ett område i Lugnet konstaterats ha flera fastigheter med felaktigt kopplade dagvattensystem. Arbetet pågår för närvarande för att få dessa fastigheter att separera systemen. Detta arbete kommer att fortgå och expanderas i flera områden. Inläckage av ofrivilligt vatten är även identifierat på vissa platser på Ingarö. Dessa områden projekteras just nu för omläggning. Arbetet planeras starta under slutet av 2018 och slutföras under 2019. Undersökning av andra ledningssträckor i kommunen som har misstänkt stort inläckage pågår. Ledningsrenovering genomförs parallellt på flera sträckor enligt en fastställd renoveringsplan.

Under 2017 har 9 bräddningar skett på grund av att teknisk utrustning har havererat. Vi arbetar proaktivt med utökad manuell kontroll av utrustning och arbetar vidare med att utveckla våra rutiner för att snabbare kunna upptäcka fel och brister.

Vid driftstörningar i pumpstationer kan bräddning till sjö/hav fördröjas genom att avloppsvatten samlas i anlagda magasin i anslutning till pumpstationen. Bräddning sker då först när magasinet är fullt. Bräddningsmagasin kommer att anläggas vid Hemmesta och Lövhamra pumpstation. Båda magasinerna beräknas vara i drift under 2018. Pumpstationerna byggs med parallella (redundanta) system för att ett haveri ska få så liten påverkan på funktionen som möjligt. Om det går att utöka detta med ytterligare komponenter och lagerhållning utreds för närvarande av verksamheten. VA- och renhållningsenheten har ett nära samarbete med bygg- och miljökontoret i Värmdö kommun som innefattar tydliga rutiner för inrapportering av varje bräddning gällande plats, volym och orsak. Informationsutbytet bygger på Länsstyrelsens riktlinjer för hur rapportering ska ske och Värmdö kommun har kommit långt i detta arbete jämfört med många andra kommuner i Stockholmsregionen. Flera miljökontor kräver inte in inrapportering avbräddningar från pumpstationer.

Så till svaren på dina frågor:

Kan du redogöra för hur många bräddningar som har skett i Hemmesta träsk under 2017, av vilken anledning och vilka åtgärder som gjorts för att bräddningarna till Hemmesta träsk ska upphöra.

Pumpstation Hemmesta har bräddat 5 gånger 2017. Hur bräddningen var fördelad mellan Torsbyfjärden och Hemmesta träsk går inte att redovisa eftersom det endast registreras att det bräddar från pumpstation.

Pumpstation	datum	volym m ³
Hemmesta	14/7	763
Hemmesta	31/8	37
Hemmesta	4/9	24
Hemmesta	8/10	1147
Hemmesta	25/10	2011

Bräddningen den 14/7 berodde på ett elfel på en pump. Detta åtgärdades genom att reparera frekvensomvandlaren som var orsaken till elfelet. Den andra pumpen orkade vid tillfället inte pumpa bort rådande flöde av avlopps- och ofrivilligt vatten.

Bräddningen den 31/8 och 4/9 berodde på ett mycket högt flöde pga. regn. Pumparna orkade vid tillfället inte pumpa bort rådande flöde av avlopps- och ofrivilligt vatten.

Pumparnas kapacitet har utretts. Samtidigt har en undersökning om hur övriga pumpstationer (Ålstäket m.fl.) skulle påverkas vid uppgradering av pumpar genomförts. En för stor kapacitet på en pumpstation uppströms kan orsaka problem i pumpstationer nedströms.

Bräddningen den 8/10 berodde på att det var mycket höga flöden pga. regn. Pumparna orkade vid tillfället inte pumpa bort rådande flöde av avlopps- och ofrivilligt vatten. Fortsatt utredning av pumpkapacitet, frågor gällande el och projektering av bräddmagasin har påskyndats.

Bräddning den 25/10 berodde på samma problem som den 8/10.

Utredning är klar angående nya pumpar. Pumpar har installerats. Projektering av bräddmagasin pågår. Bräddledningen i Hemmesta träsk till Torsbyfjärden har rensats.

Undersökning av befintliga tillhörande rörsystem utförs.

Vid ombyggnad av befintliga bassänger från det gamla avloppsreningsverket till magasin kommer det att byggas in mätning så att det går att redovisa om bräddning skett till träsket eller Torsbyfjärden. Bräddning kommer alltid att ske till Torsbyfjärden i första hand.

VA-enheten tittar på möjligheten att öka kapaciteten på ledningen till Torsbyfjärden genom att pumpa ut avloppsvattnet, detta för att minska risken för bräddning till träsket. Att helt ta bort ledningen till Hemmesta träsk riskerar att avloppsvatten från magasinet rinner över kanten på bassängen och ut på marken i det fall ledningen till Torsbyfjärden skulle haverera.

Behöver ytterligare åtgärder tas för att garantera att bräddningar inte görs i Hemmesta träsk framöver?

Det går aldrig att garantera att bräddningar inte sker. Bräddningar är en säkerhetsåtgärd. Vi projekterar och bygger just nu magasin för bräddavlopp, allt för att minimera risken för framtida bräddningar.

Vilken skada har detta orsakat i Hemmesta sjöäng och vad kommer att göras för att reparera en sådan skada och vad kommer att göras för att förbättra den ekologiska statusen i Hemmesta träsk?

Hemmesta sjöäng ligger uppströms bräddledningen till Hemmesta träsk och påverkas inte direkt av en bräddning. Den totala belastningen av näringsämnen till Hemmesta träsk är störst från det naturliga tillrinningsområdet. Tillrinningsområdet är ca 17km², Det stora flödet till träsket från tillrinningsområdet ger en snabb omsättning av vatten i träsket och en bräddning passerar genom träsket tillsammans med den naturliga tillrinningen på 15-20 dagar. En slutsats av de fosforhalter som uppmätts är att, i kombination med den snabba omsättningstiden, alla åtgärder för att minska fosfortillförseln till sjön kommer att ge en snabb respons och halterna i sedimenten kommer då att sjunka relativt fort. Den sannolikt viktigaste enskilda åtgärden är att minska närsaltsbelastningen från sjöängens tillrinningsområde. Andra viktiga åtgärder för att

halterna ska sjunka är att åtgärda övriga dagvattenutsläpp, samt att åtgärda dåliga enskilda avlopp inom tillrinningsområdet.

När fick du, respektive tekniska nämndens övriga politiker, information om utsläppen av avloppsvatten i Hemmesta träsk?

Jag, och hela Tekniska Nämnden fick information vid nämndmötet 22/22-18. Den information vi då fick var att en skiljevägg i en brunn var felkonstruerad och att det där runnit över väggen. Detta var information om bräddning.

Ställer du dig bakom vårt yrkande att tekniska nämndens politiker löpande ska få information om de bräddningar som gjorts senast under nästkommande nämndmöte?

Ja.

Och dessutom kommer jag på nämnden på torsdag, 19/4-18 att lägga ett tilläggsuppdrag om att det skriftligt ska rapporteras vid varje nämnd, oavsett om bräddning skett eller ej, det vill säga vi ska även få skriftlig information om inte bräddning skett.

Var och hur många bräddningar har gjorts i kommunen under 2016 respektive 2017 och på vilka av de platserna har åtgärder mot bräddningar tagits?

Under 2016 har det bräddats 24 gånger och 2017 har det bräddats 27 gånger.

För 2016 finns en bilaga till detta svar som beskriver antalet bräddningar, datum, orsak, volym, åtgärder, kommentarer och tidigare fattade beslut.

Bräddningarna under 2016 var 4686 m³, vilket motsvarar 0,17% av det totala flödet.

I tjänsteskrivelsen som tas upp i TEN i 19/4-2018 finns en redovisning av pumpstation, datum, volym, orsak och åtgärd, och finns som bilaga till detta interpellationssvar, en sammanställning över bräddningarna 2017.

Bräddningen under 2017 var 7557m³ vilket var 0,3% av det totala flödet.

Enligt statistik från Svenskt vatten som under 2017 tog fram en utredning om bräddningar i landets kommuner, där de samlat in uppgifter från ett antal utvalda kommuner, visar det sig att det bräddade flödet varierar mellan 0,7% och 4,1%. Med detta sagt bräddar vi något mindre än lägsta snittet, vilket självklart inte gör att bräddningar är bra på något sätt.

Vid en av de övriga pumpstationer som bräddat under 2017, Lövhamra på Ingarö, kommer vi 2018/2019 att även där bygga ett magasin. Både magasinet i Hemmesta och Lövhamra har varit planerade sedan tidigare, det vill säga redan innan de bräddningar som skett 2017.

Malin Bellander (M)

Ordförande Tekniska Nämnden